

Mening lovlig høj Pris, og at Kommissionen saa har søgt at lægge Tryk paa Sælgeren af Jorden og har sagt: Kun til den bestemte Pris kan Jorden antages. Og saa har det vistnok kun i faa Tilfælde slaaet fejl, saaledes at Jordsælgeren ikke er gaaet ind paa Tilbudet. Det er jo nemlig udmærket at faa sin Jord afhændet til Staten; det at kunne faa sine Penge udbetalt lige paa en Gang, naar Sagen er ordnet, er jo et Forhold, som ikke ofte finder Sted, naar der handles med Ejendomme, og det finder jo Sted her.

Jeg vilde altsaa gerne spørge den højtærede Minister om for det første, hvorledes Fordelingen har fundet Sted, og dernæst, om han har tænkt sig, hvis denne Million bevilges i Henhold til det her fremsatte Lovforslag, at Fordelingen af denne da skal foregaa paa samme Maade, som den er foregaaet tidligere. I saa Tilfælde vilde jeg rigtignok tage i Betænkning at give Forslaget min Tilslutning. Den ærede Minister vil sikkert nok indrømme, at Fordelingsmaaden har ikke været heldig, og at man bør søge Loven ændret saaledes, at Fordelingen kan ske paa en mere retfærdig Maade, end sket er i indværende Aar.

Hey: I Tilslutning til, hvad der blev fremført af det ærede 2det Medlem for 5te Kreds (Tesdorpf) og det ærede 5te kongevalgte Medlem (Hage), og egentlig i Fortsættelse af, hvad det ærede 5te Medlem for 7de Kreds (Sørensen-Saksager) bemærkede, vil jeg gerne have Lov til at gøre en kort Bemærkning.

Der er ingen Tvivl om, at da man i 1899 slog ind paa den Vej, der betegnes ved Hjælp til Oprettelse af Husmandsbrug, var man under det stærke Indtryk af det overordentlig billige Pengemarked. Man havde for sig det senest stiftede Statslaan, som blev stiftet i 1897 til en Rente af 3 pCt. til en Kurs af $97\frac{1}{4}$, det vil med andre Ord sige, at den effektive Rente af Laanet kun var 3,08 pCt. Det staar mig endnu ganske klart i Hukommelsen, hvorledes bekendte Landmænd, navnlig i de agrariske Kredse, den Gang holdt paa, at vi stod overfor en næsten stedsevarende Pengerigelighed, at dyre Penge vilde for Fremtiden være „en saga blott“. Saaledes lød det i Landhokredse den Gang, og man har sikkert været under Indtrykket deraf, da man fastslog, at Renten af disse Laan kun skulde være 3 pCt. Man havde sikkert til Hensigt at yde denne Sag en Støtte, men man har neppe haft til Hen-

sigt foruden at yde den Støtte, som altid ligger i at faa Penge til Erhvervslivet saa billigt, som de overhovedet kunne tilvejebringes, nemlig til samme Rente, som Staten kan faa Penge til, at give en saa stor Gave, som det efterhaanden er blevet til. Det var netop det, den ærede sidste Taler (Sørensen-Saksager) sagde, og som jeg gerne vil have Lov til at understrege. Man tænkte sig det ikke den Gang. Da man kom til 1901, laante man $3\frac{1}{2}$ Procents Penge til Kurs 96, de kostede altsaa 3,65 pCt. Man laante i 1909 til samme Rente til en Kurs af $94\frac{3}{8}$, det vil sige en effektiv Rente af 3,70 Procent. Og naar Staten nu sandsynligvis snart skal til at laane, profeterer man vist ikke urigtigt, naar man siger, at billigere Penge faas vist ikke, og man siger neppe fejl, naar man mener, at Pengene i det hele taget i en ret lang Aarrække snarere ville komme til at koste mere end mindre, end de hidtil have kostet. Men det bliver dog saa en Gave af en Størrelse, som man sikkert ingen Sinde har tænkt paa, og det vil jeg sige til det ærede 5te Medlem for 2den Kreds (Lewinsky): Er der ikke en Ubillighed i, er det ikke noget højt uheldigt, at man til en bestemt Klasse Mennesker, hvor megen Sympati man end har for dem, yder dem baade den kraftige Støtte i de billige Penge og saa en ganske overordentlig stor Gave, som ingen andre faa? Der er heri en Ubillighed, som allerede taler for, at man skulde se at faa det rettet. Men det forekommer mig ogsaa, at hele vor finansielle Situation, som der ogsaa har været Tale om, maner til den alvorligste Overvejelse af, om der ikke, om ikke denne Gang, saa naar man ad Aare gaar videre, bør foretages en Rettelse i Rentefoden. Det, som betyder saa meget for Staten i det aarlige Rentetab, betyder for den enkelte Husmandsbruger meget, meget mindre. Lad os sige, at vi gik op til $3\frac{1}{2}$ Procent, som vist i Øjeblikket er Gennemsnitsprisen for Statens Anskaffelse af Penge, saa betyder det for Statskassen ganske overordentlig meget, fordi den faar det ind paa samtlige Laantagere, men om den enkelte Mand, som kan komme i Besiddelse af et Hus, som faar en Bedrift, hvortil Staten laaner ham 6—7,000 Kr. — jeg antager, at det omtrent er Gennemsnittet for Laanene —, giver 25—35 Kr. mere eller mindre, bør for ham ikke spille nogen Rolle. Kan han ikke lægge det paa sin Bedrift, kan han ikke tjene det, saa, siger jeg, er det hele ikke meget værd. Han maa være sat i Stand til virkelig at